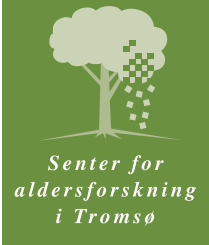

Nyhetsbrev

Undervisningssykehjemmet og Senter for aldersforskning i Tromsø. Nr. 5 - 2006

I dette nyhetsbrevet:

- Omsorg for fremtiden – ny stortingsmelding – hva innebærer den?
- Ny enhetsleder på Kroken sykehjem
- Utlysning frie midler 2007

Orienteringer:

- vårkonferansen 2007
- prosjektet SamKomHøg

Redaksjon og foto:
Aud-Mari Sohini Fjelltun
Kirsti Hagen
Toril B. Mobakken

Omsorg for fremtiden – ny stortingsmelding – hva innebærer den?

Høgskolelektor/prodekan Toril Agnete Larsen og førstelektor Liv-Berit Knudsen, Høgskolen i Tromsø, Avdeling for helsefag

I begynnelsen av oktober dro vi til Oslo for å delta på konferansen: "Samhandling for bedre omsorg," arrangert av NSH (Norsk sykehus- og helsetjenesteforskning). Temaet var Stortingsmelding nr 25 "Mestring, muligheter og mening. Framtidens omsorgsutfordringer"

Regjeringen la fram Stortingsmelding 22. september 2006. Hovedtema er framtidens former for omsorg og assistanse for mennesker med funksjonshemming og andre med behov for bistand. Av meldingen framgår det at Helse- og omsorgsdepartementet ønsker å gå aktivt inn og støtte forskning i geriatri sektoren.

Første dag var det presentasjoner og refleksjoner rundt meldingen, og ett fokus på forskning og ny kunnskap. Andre dag var tema samhandling i praksis, og det ble presentert eksempler fra 1. og 2. linjetjenesten og samarbeidet mellom disse. Et av disse var etablering av Drammen geriatriske kompetansesenter og en organisatorisk løsning for legetjenesten i sykehjem.

I fortsettingen har vi fokus på meldingens innhold, og spesielt kapittel 3; Omsorgsplan 2015. Omsorgstjenester blir brukt som samlebetegnelse for ulike former for hjemmetjenester, hjemmesykepleie, omsorgsboliger, aldershjem og sykehjem, med støtte fra allmennlegetjenesten og den øvrige kommunale helse- og sosialtjenesten. (St. meld. nr 25; side 6). Meldingens intensjon er trygghet i fellesskap, ansvar for fellesskapet, frihet og mangfold i fellesskap, økt brukerinnflytelse, lokal forankring og internasjonalt perspektiv.

Utfordringene er knyttet til *nye brukergrupper* (yngre mennesker med nedsatt funksjonsevne), *aldring* (økende antall eldre krever utbygging av kapasitet og økt kompetanse på aldring, demens og sammensatte lidelser), *knapphet på omsorgsytere* (ingen vesentlig økning i tilgang på arbeidskraft), *medisinsk oppfølging* (bedre medisinsk og tverrfaglig oppfølging) og *aktiv omsorg* (mer fokus på daglig liv, måltider, aktivitet, sosiale og kulturelle forhold).

I meldingen foreslår regjeringen **fem langsiktige strategier** som nedfelles i Omsorgsplan 2015. Disse forutsetter langsiktig planlegging av bygninger, personalinnsats, kompetanseutvikling, utdanningskapasitet og tilrettelegging av fysiske og sosiale omgivelser.

1. Kvalitetsutvikling, forskning og planlegging

Innen dette området pekes det på viktigheten av en kvalitetsavtale mellom Regjering og KS. Ansvar for tjenestene må tydeliggjøres og kommunestyrene diskuterer, sikrer og fastsetter kvalitetskrav.

Regjeringen foreslår også å styrke forsknings- og utviklingsarbeid knyttet til omsorgstjenesten, eldres helse og levevilkår og at demens vektlegges. Kunnskapsbehovet er stort (se side 69), og det foreslås at det etableres regionale FoU-sentre knyttet til høyskoler for å styrke praksisnær forskning og utvikling. Sentrene skal etablere samarbeid med undervisningssykehjemmene i regionen, og inngå i et nasjonalt nettverk. Midlene vil bli kanalisert gjennom de ordinære forskningsprogrammene i Norges forskningsråd.

Innen denne strategien framheves også brukerstyrt personlig assistanse, utvidet pasientombudsordning, revidert helse- og sosiallovgivning (harmonisering av lovgivningen våren 2007), styrket forvaltningskompetanse og planlegging.

2. Kapasitetsvekst og kompetanseheving

I meldingen framheves en kapasitetsvekst med 10 000 nye årsverk i den kommunale omsorgstjenesten innen utgangen av 2009. Årsverkene kan gi mulighet for styrket demensomsorg, bedre legedekning, mer omsorg i omsorgsboligene, sterkere vekt på kultur, aktivitet og sosiale tiltak, utbygging av dagtilbud og eldresentra.

Kompetanseløftet 2015 har som mål å skaffe tilstrekkelig personell og fagkompetanse. Eksempelvis foreslås tiltakene: aksjon helsefagarbeider, rekrutteringskampanje, øke andelen med personer med høyere utdanning (utdanningskapasiteten av sykepleiere og vernepleiere skal fortsatt holdes høy), tilbud om videre- og etterutdanning, desentraliserte høyskolestudier, fagskoleutdanning, økt andel med heltidsansatte og forbedring av arbeidsmiljø.

3. Samhandling og medisinsk oppfølging

Det skal lages en helhetlig demensplan, som ønskes presentert i løpet av 2007 ¹. Det framheves flere tiltak som må iverksettes for å bedre legetjenesten i sykehjem, og målet er å øke innsatsen av legeårsverk med minst 50 % fram mot 2010. Tilbudet innen omsorg ved livets slutt og lindrende behandling utenfor sykehus skal styrkes, og tiltakene som prioriteres må ses i sammenheng med aktiviteten i undervisningssykehjemmene. Videre skal det innen 2015 være gjennomført en plan for spesialisthelsetjenester til eldre gjennom styrking av seks innsatsområder (se side 19). Det skal også være fokus på sammenhengende tiltakskjeder og tannhelsetjenesten.

4. Aktiv omsorg

Det påpekes et klarere kommunalt ansvar for aktivitet og sosiale tiltak. Dersom brukeren etter en individuell behovsgjennomgang etter sosialtjenestelovens bestemmelser har rett til sosiale tiltak, har kommunene plikt til å tilby dette. Rundskriv vil presisere at kommunene har ansvar for å organisere og dimensjonere tjenestene slik at tjenestemottakerne sikres et aktivt liv.

Sterkere fokus på aktivisering, trivsel og sosiale tiltak krever større tverrfaglig bredde i omsorgstjenesten, og flere faggrupper, som aktivitører, ergoterapeuter, fysioterapeuter, psykologer, sosialarbeidere og pedagoger, ønskes velkommen.

Samarbeid mellom kultursektoren og omsorgstjenesten skal initieres ved finansiering av konkrete kulturaktiviteter. Mat og måltider er et satsningsområde, og regjeringen vil ta initiativ til forskning og brukerundersøkelser om ulike måter å tilberede, ombringe og servere mat i omsorgstjenesten. Sosial- og helsedirektoratet vil komme med en faglig veileder for ernæringsbehandling.

Et siste moment er **5. Partnerskap med familie og lokalsamfunn**. Det innebærer å styrke rammevilkårene for frivillig omsorgsarbeid og opplæring, veiledning og annen oppfølging fra fagpersonell. En Håndbok om helse- og omsorgstjenestene i kommunene som beskriver rettigheter og plikter etter helse- og sosiallovgivningen og gir

¹ Toril Agnete Larsen deltar i dette arbeidet.

praktiske anvisninger om søknad, vedtak og klagebehandling vil bli utformet. Til sist skrives det om Styrket rettsikkerhet, eksempelvis gjennom ny landsdekkende kontaktttelefon for eldre utsatt for vold.

På konferansen holdt kommunaldirektør i Trondheim kommune Tor Åm, et innlegg om hva meldingen innebærer i praksis. Et moment han trakk fram som vi tror er vesentlig er at motivasjon hos ledere og ansatte i for stor grad har fokus på avvik, og ikke hva som fungerer bra, og hva er bra nok. Han var opptatt av stoltheten i yrket, og de positive resultater. Videre framhevet han at økningen på 10 000 årsverk i omsorgssektoren betyr at vi "trår vannet" med hensyn til demografi. Hvis dagens bemanning skal opprettholdes fram mot 2035, må en av ti nye avgangselever fra videregående skole ønske å arbeide innenfor eldreomsorg (en dobling fra i dag).

For egen regning er vi spesielt tilfredse med at meldingen har fokus på kvalitetsutvikling, forskning og kompetanseheving innen geriatri sektoren. At legetjenesten har fått en stor plass er gledelig. Likeledes de mulighetene som ligger i meldingen gjennom å øke kompetansen til personalet. Vi tror at disse tiltak sammen med å ha fokus på positive resultater i sektoren kan bidra til å beholde fagpersonell og rekruttere nye. For oss er det også en glede å se at Undervisningssykehjemmet flere ganger blir fremholdt som viktig når det gjelder spesielle tiltak som fagutvikling, forskning og kompetanseheving!

Vi ønsker god adventstid og jul til alle tidligere kollegaer ved Undervisningssykehjemmene og alle nye lesere av Nyhetsbrevet!

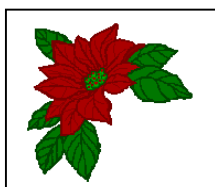
Ny enhetsleder på Kroken sykehjem

Sissel M. Skoghaug er ansatt som ny enhetsleder på Kroken sykehjem. Hun har lang fartstid i Tromsø kommune. I 1996 startet hun som nyutdannet sykepleier på avdeling Lanes, på Kroken sykehjem. Etter dette har hun arbeidet som avdelingsleder på Kroken sykehjem og i Omsorgstjenesten Sentrum. I år 2000 ble hun ansatt som hovedtillitsvalgt i Fagforbundet. Hun har gjennomført Klok studiet i regi av Tromsø kommune, og tatt flere kurs ved universitetet.

Sissel påpeker at Kroken sykehjem er en mangfoldig enhet med både korttidsavdeling, sykehjemsavdelinger og skjermet avdeling for aldersdemente. Dette gjør jobben både spennende og utfordrende. Hun ønsket stillingen for å komme nærmere sykepleierfaget og få nye utfordringer. Videre ser hun fram til å ha mer fokus på det faglige innholdet i tjenesten og ser spesielle muligheter siden Kroken sykehjem er et undervisningssykehjem.

Hun vektlegger at utvikling og endring skal være medarbeiderstyrt, og påpeker viktigheten av å se ulikheter for å nytte seg den individuelle kunnskapen de ansatte sitter inne med. Videre sier hun at en hele tiden bør søke endring for å bli bedre.

Etter å ha vært på sykehjemmet noen dager påpeker hun spesielt den gleden hun møter blant arbeidetakere på sykehjemmet. Hun gleder seg til å begynne som enhetsleder og jobbe på lag med ledere og ansatte. Hun er opptatt av å se på muligheter slik at vi forvalter de ressursene vi har til det beste for pasientene.

Vi ønsker henne lykke til!

Utlysning "Frie midler 2007"

Tiltaket "frie midler" videreføres for 2007. Det kan gis økonomisk støtte til fagprosjekt fra enkeltpersoner eller flere personer sammen. Styret for Undervisningssykehjemmet i Tromsø fastsetter hvor mye av budsjettet som skal avsettes til frie midler hvert år, og har besluttende myndighet i forhold til tildeling av midlene. Små lokale prosjekt blir prioritert framfor store prosjekt og sykehjem blir prioritert fram for andre søkere. Søknadsfrist er **15. februar 2007**. Kriterier, satsingsområder og søknadsskjema fås ved henvendelse til Undervisningssykehjemmet. Se adresser nederst på denne siden. Bruk gjerne E-post adressen uspkrok@start.no

Orienteringer:

Vårkonferansen 2007

Noen av prosjektene frie midler prosjekt for 2006 vil bli trykket opp eller publisert i fagtidsskrift. Et lite utvalg av prosjektene vil bli lagt fram på **Vårkonferansen onsdag 21. mars 2007**. Det er nedsatt en egen program komité, og program vil bli sendt ut tidlig på nyåret.

Prosjektet SamKomHøg

Høgskolen i Tromsø har tatt initiativ til et samarbeidsprosjekt mellom sykehjemmene i Tromsø kommune og sykepleierutdanningen. Formålet med prosjektet er å bedre samarbeidet mellom høgskolen og sykehjem om studentenes læring i praksisfeltet. Mange av ideene/modellene som sykehjemmene skal prøve ut er tidligere prøvd ut i USH Tromsø. Fagutviklingssykepleier på USH har vært aktivt med i utforming av prosjektskisse og gjennomføring av fagseminar i november i forbindelse med oppstart av prosjektet.

Ord for dagen:

*Å snakke om det gode er ikke å være god
– å gjøre det gode er å være god.”
(Kinesisk ordspråk)*

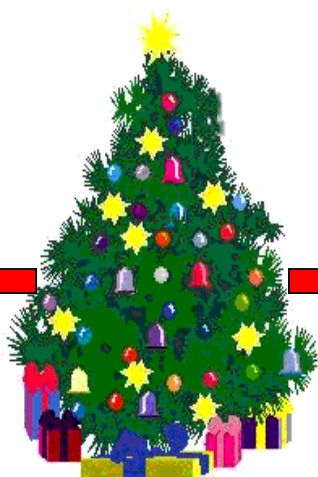
Slik når du de ansvarlige i SAT og USH

Ansvarlige ved SAT:

Daglig leder Aud-Mari Sohini Fjelltn. Adresse: Senter for Alderforskning i Tromsø, Forskningsparken, 9294 Tromsø. Telefon: 77646941. e-post: sat@fagmed.uit.no. SAT sin hjemmeside er: <http://uit.no/172/>

Ansvarlige ved USH Tromsø:

Kontoret til USH er i andre etasje på Kroken sykehjem. Vi har telefonnummer; 77 67 28 50 og 77 75 73 47. Der kan medarbeiderne treffes. Undervisningssykehjemets e-postadresse er: uspkrok@start.no. Leder; Kirsti Hagen, treffes på telefon 77 67 28 50 og 77 75 73 47, e-post; kirsti.hagen@tromso.kommune.no Fagutviklingskonsulent Toril Bülow Mobakken; treffes på telefon: 77 75 73 46 og 48 03 45 99, e-post: toril.b.mobakken@tromso.kommune.no. USH sin nasjonale hjemmeside er: www.undervisningssykehjem.no

*God Jul og Godt nytt år
ønsker vi alle våre samarbeidsparter!*